

دوره جدید هیات امنای بنیاد سینمایی فارابی چه ماموریتی دارد؟

ایده فسیل شده فارابی؛ تولید گران و انفعال اکران

دیگر می‌رود و با آنها می‌بندد. نتیجه چنین سیاستی که حتی ذره‌ای در آن دلسوزی و عمل از سر اعتقاد دیده نمی‌شود و فقط دنبال پر کردن بیلان های متنوع است، می‌شود شکست سنگین فیلم های ارزشمند در گیشه و بی‌آبرو شدن سینمایی که گذشته از سوه های سیاسی و ملی اش، به لحاظ فرم سطح کیفی صدها پله مترفی تر از بفروش های امروز گیشه است و دیده شدن آن معنای نمادین بسیار مثبتی درباره جامعه ایران دارد.

حالا می‌توانیم بگوییم کاش پالایشگاه و امثال آن ساخته نمی‌شدند تا حداقل با آرزوی ساخت چنین آثاری دلخوش به آینده می‌ماندیم، نه اینکه آن را برای پر کردن بیلان وزارت ارشاد مورد حمایت مالی قرار دهند و در گیشه‌ای که به دست سازندگان کم‌دی های ستاره محور مهندسی شده است، چنین متفرض کنند. وزیر ارشاد علنا به فروش ۳۰۰ میلیاردی فیلم «فسیل» افتخار می‌کند، حال آنکه باید او را بابت فروش ۴۰۰ میلیون تومانی پالایشگاه و چندین مورد دیگر مثل این به چالش کشید. این فیلم حتی به اندازه نصف پرولی که حمید فرخ‌نژاد به عنوان دستمزد بازی در آن دریافت کرد و بعد از کشور گریخت، نفروخته است. خیلی وقت‌ها می‌شود فروش پایین فیلم‌هایی را که محتوای ارزشی دارند به کیفیت ضعیف آنها نسبت داد اما در مورد پالایشگاه و چندین فیلم دیگر سال گذشته نمی‌شود چنین چیزی را پذیرفت. این وضع فقط و فقط منبعت از سیاست‌گذاری های وزارت ارشاد است و روش مدیریت وزیری که ایده وافق خاصی ندارد و صرفا به دنبال پر کردن بیلان هایش می‌رود.

خودشان فیلم بسازند یا حتی بر ساخت فیلم‌ها نظارت مستقیم داشته باشند، پس چه اشکالی دارد که در هیات امنای باشند و به فیلمسازان و مدیران سینمایی پول بدهند؟ حقیقت این است که مشکل اصلی نه حضور این افراد در بنیاد سینمایی فارابی، بلکه سیاست‌های کلان وزارت ارشاد است. به عبارتی این نوع ترکیب بندی هیات امنای فارابی نه علت وضعی که سینمای ایران پیدا کرده، بلکه نشانه‌ای است برای یافتن علت‌های اصلی. وزارتخانه‌ای که کورور کورور فیلم‌های اصطلاحاً ارزشی تولید می‌کند تا جواب نهادهای بالادستی را بدهد اما در اکران که میدان عمل است، به شکل سیستماتیک حامی کم‌دی های عامه پسند و ستاره محور است و با غول‌ها و بزرگان مافیای اکران همدست شده تا بتواند از فروش گیشه‌ها حیا حیا های آماری بزرگ دست‌وپاکند، در فارابی با وزیر نفت می‌بندد و در اکران با مدیر پردیس کورش. به عبارتی با وزیری طرفیم که برای پاسخ دادن به نهادهای بالادستی حاکمیت با همکاری وزیر نفت روی تولید فیلمی مثل «پالایشگاه» سرمایه‌گذاری می‌کند اما از آن سو به عرصه عملی اکران که می‌رسد، دنبال آمار فروش گیشه به هر قیمتی است تا جوابی دهان پرکن برای عده‌ای دیگر دست‌وپاکند. پالایشگاه فیلم خوبی است و در یک سیستم سالم اکران که مهندسی شده و این فروش پایین صرفا به دلیل میلیاردی فروش اما انگار مدیر فرهنگی دولت میزده هم این فیلم را برای دیده شدن خود فیلم نساخته، بلکه برای ارائه در روزه‌هاش نزد نهادهای بالادستی حاکمیت ساخته و وقتی دنبال آمارسازی از رونق گیشه هاست، سراغ کسانی

هیات امنای فارابی اعلام شد، بابت دخالت مستقیم کسانی که هیچ تخصصی در حوزه فرهنگ ندارند اعتراضاتی صورت گرفت. چند وقت بعد هم پک جوان گمنام و بی سابقه را به عنوان مدیرعامل بنیاد فارابی منصوب کردند که این کار به غیر از وهن جوانگرایی، صدمه‌های جدی به ساختار سینمای کشور زد. امروز هیچ‌کس حتی خود وزیر فرهنگ از آن انتخاب دفاع نمی‌کند و جالب اینجاست انتقادها به رویه امروز این وزارتخانه در قبال بنیاد فارابی همان قدر مورد توجه قرار می‌گیرند که دیروز در مورد انتصاب فردی مثل مهدی جوادی به مدیرعاملی آن توجه شد. با حکم اخیر وزیر فرهنگ سه نفر به اعضای هیات امنای فارابی اضافه شدند و دو نفر کنار رفتند. سعید محمد که دیگر دبیر شورای عالی مناطق آزاد نیست و علی عسگری که به ستاد اجرایی فرمان امام انتصاب داشت، از این فهرست خارج شدند و کسانی که به جای شان آمدند مهدی خاموشی رئیس پیشین دفتر تبلیغات اسلامی و رئیس فعلی اوقاف، به علاوه مجید شاه حسینی مدیرعامل اسبق فارابی و حسین کریمی از مدیران پیشین صداوسیما هستند. با این وصف تغییر رویه خاصی را نمی‌توان برای فارابی در آینده متصور بود. حالا سوالی که ممکن است پیش بیاید درباره دلیل ایرادگیری‌ها از این ترکیب است. اگر چنانچه در گمانه‌ها و تحلیل‌ها مطرح می‌شود این افراد به دلیل کتانی که به نهادهای پولساز دارند، به فارابی آورده شده‌اند تا بودجه‌های کلانی جذب شود و از طرفی اگر سینمای ایران برای بازسازی خودش به پول دولتی نیازمند است، چه اشکالی دارد که این افراد در آنجا باشند؟ این افراد که قرار نیست

دو سال پیش که با روی کار آمدن دولت جدید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی طی حکمی اعضای هیات امنای بنیاد سینمایی فارابی را مشخص کرد، واضح بود و از همه جا این ندا به گوش رسید که چنین افرادی نسبت چندانی نه تنها با هنر سینما، بلکه با مقوله فرهنگ ندارند و انتخاب شان صرفا به دلیل انتصاب شان به ثروتمندترین نهادهای حاکمیتی است. به عبارتی چنانکه پیدا بود از وزیر نفت تا رئیس مناطق آزاد تجاری، هرکس را که در رأس یکی از نهادهای ثروتمند حاکمیتی بود به هیات امنای فارابی آورده‌اند تا بتوانند بودجه بیشتری جذب کنند. از سال‌ها پیش به این سو در مورد اینکه آیا باید پول دولتی به سینمای ایران تزریق شود یا نه، بحث‌های مستوفایی بین کسانی جریان داشت که عقیده‌های متفاوتی در این خصوص دارند. این بحث‌ها ممکن است بتوانند تا ابد ادامه پیدا کنند اما مقادیر اوضاع مالی سینمای ایران در حالی قرار دارد که اگر سرنوشت آن را به دست نپنهان بازار بسازند یا نابود می‌شود یا در دام یک اقتصاد سیاسی فاسد خواهد افتاد که به دروغ مدعی خصوصی بودن و انتزاع از بودجه‌های دولتی است. به عبارتی حتی اگر نظیر قاتلان به خروج دولت از سرمایه‌گذاری در سینما بیاوریم، عاجلا و با توجه به وضعیت فشل اقتصاد سینما باید دوپینگ بودجه‌های دولتی را بایسته دانست. با این حال همان روزی که فهرست اعضای

میلاد جلیل زاده خبرنگار گروه فرهنگ

دو سال هیات امنای فارابی چه کرد؟

دو سال پیش در ۲۷ مهرماه ۱۴۰۰، محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد به پیشنهاد محمد خزاعی، رئیس سازمان امور سینمایی اعضای هیات امنای بنیاد سینمایی فارابی را منصوب کرد. بر مبنای حکمی که اسماعیلی مهرماه ۱۴۰۰ صادر کرد مسعود میرکاظمی معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه، جواد اوجی وزیر نفت، سعید محمد مشاور رئیس شورای عالی مناطق آزاد، علی عسگری معاون ستاد اجرایی فرمان امام، علیرضا مختارپور رئیس کتابخانه ملی، میثم نیلی مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، حسن خجسته معاون پیشین صداوسیما، سید محسن مهاجرانی معاون پیشین صداوسیما و مشاور رئیس رسانه ملی به همراه محمد خزاعی به عنوان هیات امنای بنیاد سینمایی فارابی معرفی شدند. بعد از گذشت دو سال از حکم قبلی روز گذشته لیست جدید اعضای ۹ نفره هیات امنای بنیاد سینمایی فارابی منتشر شد که بر اساس آن از میان نفرات قبلی حسن خجسته، علیرضا مختارپور، جواد اوجی، محسن مهاجرانی و میثم نیلی همچنان در این جمع حضور دارند و سعید مهدی خاموشی، مجید شاه حسینی و حسین کریمی جایگزین سعید محمد و علی عسگری در هیات امنای بنیاد سینمایی فارابی شدند. اولین خروجی هیات امنای فارابی در مهرماه ۱۴۰۰، انتصاب مدیرعامل بود. ۲۸ مهرماه همان سال محمد خزاعی بر اساس مصوبه هیات امنای فارابی، طی حکمی سید مهدی جوادی را به سمت مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی منصوب کرد و جایگزین علیرضا تائب شد. جوادی متولد ۱۳۶۶ بود و برای چنین سمتی بسیار جوان به نظر می‌رسید؛ آن هم در شرایطی که از در دیوار کشور زرمه لزوم جوانگرایی می‌بارید، اما جوانی که نه کسی او را می‌شناخت و سابقه‌ای از جهان بینی و قابلیت‌هایش در ذهن داشت و نه برنامه‌ها و اهدافش مشخص و قابل ارزیابی بود و نه حداقل به جریان و سیستمی وصل بود که از برنامه‌ها و اهداف آن جریان اطلاعی در دست باشد. در سوابق کوتاهی که همراه خبر انتصاب جوادی به ریاست فارابی از او منتشر شد به عضویت در انجمن صنفی تهیه‌کنندگان اشاره شد بی‌آنکه نام او حتی به عنوان مدیر تولید یکی از فیلم‌های ایرانی در بانک اطلاعات سینمای ایران وجود داشته باشد. برنامه‌ریزی و مدیریت جوادی در بعضی از جشنواره‌های داخلی مثل مقاومت سابقه دیگری است که از او ذکر شد اما او در آن جشنواره‌ها هم صرفا

هماهنگ‌کننده اجرایی بوده سیاست‌گذار و نمی‌شد از روی اینها قابلیت‌ها یا چشم‌اندازش را کشف کرد. تحصیلات جوادی هم حقوق بین‌الملل است. نه از روی رشته تحصیلی می‌شود به جهان بینی و خط مشی یک نفر پی برد و نه می‌شود رشته تحصیلی او را به سینما ربط داد. شاید برای روزها و سالی که هنوز جامعه ایران درگیر شیوع ویروس کرونا بود توقع زیادی است جریان تولید فیلم با حمایت تیم جدید بنیاد فارابی بتواند آثار شاخصی را برای جشنواره فیلم فجر ۱۴۰۰ آماده کند. بهمن همان سال علی مراد خانی، مدیر روابط عمومی بنیاد سینمایی فارابی در گفت‌وگویی درباره مشارکت این بنیاد در چهلمین دوره جشنواره فیلم فجر گفت: «بنیاد سینمایی فارابی در چهلمین جشنواره فیلم فجر با شش فیلم حضور یافته است؛ «دسته دختران»، «بدون قرار قبلی»، «نگهبان شب»، «شادروان»، «پیرو» و «لایه‌های دروغ» که همه این فیلم‌ها با همت مدیران پیشین بنیاد تولید شده و به جشنواره فجر ارسال رسیده که فارابی از منظر برابری کیفیت فرمی و محتوایی مجموع آثار و تنوع در ژانر و موضوعات عملکرد مطلوب و قابل دفاعی دارد». او همچنین گفت: «بنیاد فارابی در تمام این فیلم‌ها به صورت مشارکت در تولید حضور یافته است که جزئیات این مشارکت‌ها به این شکل است: بدون قرار قبلی ۸۰ درصد، نگهبان شب ۵۰ درصد، دسته دختران ۶۰ درصد، شادروان ۳۰ درصد، پیرو ۳۰ درصد و لایه‌های دروغ ۲۰ درصد». مدیر روابط عمومی فارابی با اعلام اینکه حمایت از فیلم‌هایی که قبلا تولید شده‌اند تا اکران نیز ادامه می‌یابد، توضیح داد: «ما از تک‌تک این فیلم‌ها حمایت می‌کنیم و در ماه‌های اخیر هم تلاش کرده‌ایم با تمام آثار تعامل و حمایت خود را به شکل جدی ادامه دهیم و از این حیث هیچ تفاوتی میان آثار قابل نیستیم و از تک‌تک آثار تا بعد از اکران حمایت خواهیم کرد». در جدول شماره ۱ تعداد مخاطبان و میزان فروش هر کدام زن: از این فیلم‌ها آمده است. مدیریت جدید فارابی در تولید این آثار نقش چندانی نداشت اما آنجایی که وظیفه‌اش اکران مناسب آنها و رساندن شان به حداکثر فروش بود، می‌توان گفت که کاملاً بی‌عمل ماند و این فیلم‌ها را در گیشه تنها گذاشت. سه سال پس از آن که مدیریت جدید فارابی می‌بایست نقش خودش را در عرصه تولید فیلم‌ها را هم نشان می‌داد، هفت فیلم از این بنیاد سینمایی در جشنواره فجر حضور داشتند که میزان مشارکت فارابی در هر کدام شان هیچ‌گاه به طور دقیق اعلام نشده است. از میان این

میزان فروش و تعداد مخاطب هر کدام شان اشاره شده است. جوادی تا ۱۹۲ تیرماه ۱۴۰۲ در سمت خود باقی ماند و با حکم هیات امنای فارابی مجید زین‌العابدین به عنوان مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی منصوب شد. به عبارتی از سیستم تیرماه به این سو آنچه در میدان اکران‌های سینمایی رخ داده، به عنوان بخشی از کارنامه‌زین‌العابدین قابل بررسی است. به طور مثال فروش پایین فیلم «پالایشگاه» در این دوره اتفاق افتاد.

جدول شماره ۱ (فیلم‌هایی که با حمایت فارابی ساخته شد و در جشنواره چهلم فجر رونمایی شد)

نام فیلم	تعداد مخاطب	میزان فروش
بدون قرار قبلی	۱۳۳,۸۳۰	۳,۴۰۰,۴۴۳,۰۰۰
نگهبان شب	۵۵,۹۴۹	۲,۳۹۶,۰۵۲,۰۰۰
دسته دختران	۱۳۷,۵۱۹	۴,۲۸۰,۷۲۷,۷۵۰
شادروان	۲۸۶,۵۴۶	۹۵,۱۴۳,۲۱۰,۰۰۰
پیرو	۳,۴۲۰	۹۶,۱۶۲,۵۰۰
لایه‌های دروغ	اکران نشد	

جدول شماره ۲ (فیلم‌هایی که با حمایت فارابی ساخته شد و در جشنواره یکم فجر رونمایی شد)

نام فیلم	تعداد مخاطب	میزان فروش
گل‌های باروده (پالایشگاه) (در حال اکران)	۸,۵۳۱	۶۰۳,۰۲۷,۰۰۰
کت چرمی	۳۱۱,۲۷۳	۱۴,۴۶۳,۹۹۹,۷۲۵
بعد از رفتن	۲۰,۶۰۵	۱,۰۱۴,۱۸۲,۵۰۰
شماره ده	۱۲,۶۴۵	۵۲۷,۶۱۲,۵۰۰
هوک	اکران نشده است	
کاپیتان		
متروپل		

میلاد کی مرام در نقش شهید شیرودی «آسمان غرب»

همزمان با پایان فیلمبرداری فیلم سینمایی «آسمان غرب» به نویسندگی و کارگردانی محمد عسگری و تهیه‌کنندگی حبیب والی‌نژاد، اولین عکس از میلاد کی مرام ایفاگر نقش شهید شیرودی رونمایی شد. این روزها مراحل پس تولید این فیلم سینمایی شامل تدوین توسط میثم مولایی، جلوه‌های ویژه بصری توسط جواد مطوری، صداگذاری توسط بهمن اردلان و ساخت موسیقی توسط مسعود سخاوت دوست برای حضور در چهلمین دوره جشنواره فیلم فجر در حال انجام است. این اثر جنگی اکشن که در لوکیشن‌های متعدد در استان کرمانشاه فیلمبرداری شده با نگاهی متفاوت، رشادت، غیرت و میهن دوستی خلبان شهید علی اکبر شیرودی و دیگر همزمانش را در روزهای آغازین جنگ به تصویر می‌کشد. آسمان غرب دومین تجربه کارگردانی محمد عسگری پس از ساخت فیلم سینمایی «اتاق گلی» است و اسامی سایر بازیگران آن به زودی اطلاع‌رسانی می‌شود. این فیلم سینمایی محصول بنیاد سینمایی فارابی و سازمان سینمایی سوره است که با مشارکت ارتش جمهوری اسلامی ایران ساخته شده است.

چارسو

فیلم کره‌ای بهترین فیلم منتقدان آمریکایی شد

جوایز سالانه انجمن ملی منتقدان فیلم آمریکا، فهرست برگزیدگان خود را در شاخه‌های مختلف اعلام کرد. به گزارش ایسنا به نقل از روزنامه پنج‌شنبه‌هشتمین دوره جوایز انجمن ملی منتقدان فیلم آمریکا برای آلبانی‌گریز از منتقدان فیلم، فهرست برترین‌های سال ۲۰۲۳ سینما را انتخاب کرد و فیلم «زندگی‌های گذشته» به کارگردانی سلین سانگ جایزه مهم‌ترین فیلم را به خود اختصاص داد. این درام روان‌تنیک که نخستین ساخته بلند سلین سانگ است، داستان دو دوست دوران کودکی از کره جنوبی را دنبال می‌کند که برای چند روز در نیویورک دوباره به هم متصل می‌شوند. این فیلم در اولین نمایش جهانی خود در جشنواره ساندنس به نمایش گذاشته شده بود و پیش از این در جوایز فیلم مستقل نیویورک (گاتهام) نیز جایزه بهترین فیلم را از آن خود کرده بود.

لیست کامل برندگان جوایز سالانه انجمن ملی منتقدان آمریکا عبارتند از:

بهترین فیلم: زندگی‌های گذشته

بهترین فیلم: منطقه مورد علاقه / اینها می‌بر

بهترین فیلم‌نامه: سامی برچ (می دسامبر)